

som det ærede Medlem Hr. J. Jacobsen. Jeg erindrer fra den Debat, der førtes her i Landet efter Askov-Adressen i 1881, at man netop fra kirkelig, fra religiøs Side paa det bestemteste protesterede mod selve Udtrykket borgerlig Vielse. Naar jeg nu ser paa dette Lovforslag, ser jeg i § 28: „Ægteskab stiftes enten ved kirkelig eller ved borgerlig Vielse.“ Man vilde i tidligere Tid, da der var en fri kirkelig Opfattelse og Tradition, her i Tinget og her i Landet, have sagt: Begrebet borgerlig Vielse er ganske stridende mod al religiøs Opfattelse. Det ærede Medlem Hr. J. Jacobsen vidste det godt, for han brugte ikke Udtrykket borgerlig Vielse; han brugte — jeg lagde Mærke til det — hele Tiden Udtrykket borgerlig Ægteforening, og ved Siden deraf talte han om Kirkeviele.

Viele er Indvielse, Helligelse, noget, der kommer efter det ægteskabsstiftende Moment. Det ægteskabsstiftende Moment, det var for Luther, det var for Grundtvig, det var for alle, der har fulgt den Tradition, det borgerlige Ægteskab. Ægteskabet er en borgerlig Ting, det slog Luther fast Gang efter Gang og Grundtvig efter ham og mange andre. Det er det borgerlige Samfund, der foretager det ægteskabsstiftende Moment, Kirken kan indvie, velsigne Ægteskabet. Jeg husker fra den Debat, der førtes efter Askov-Adressen i 1881, at en Præst skrev: Borgerlig Vielse er noget lignende som en firkantet Cirkel eller en rund Trekant, det er en Selvmodsigelse i selve Ordene. For den Opfattelse synes der ikke længere at være Gnist af Forstaaelse, den er som uddød. Naar jeg sammenligner dette Lovforslag med den virkelig religiøse Opfattelse og den frisindede borgerlige Opfattelse, som i 70 Aar har været fremme, saa ser jeg her et Lovforslag lavet af Jurister, udelukkende af Jurister, med plump juridisk Haand — selv om der har været en Kvindehaand med, den har ikke været fin, fintfølende paa dette Omraade. Det er Jurister, der har lavet det uden at have Begreb om de Debatter og Kampe, der her har gaaet forud.

Den højtærede Kirkeminister sagde, da vi sluttede Behandlingen af de kirkelige Love — og det er egentlig derfor, jeg har Lyst til at sige et enkelt lille Afskedsord om denne Sag, under hvis Behandling jeg ellers ikke har taget Ordet —, at det kirkelige Lovkompleks, som han nu var i Færd med at faa gennemført, vilde give Frihed for alle Medlemmer af Folkekirken, mere end de hidtil havde haft, undtagen for en eneste, nemlig Præsten; Præsten vilde den højtærede Kirkeminister ikke være med til

at give mere Frihed, thi han skulde være bundet af Kirkens Love, Kirkens Forordninger, Kirkens Tradition o. s. v. Men dette Lovforslag, som i Virkeligheden er Slutstenen paa det J. C. Christensen'ske Kirkelovkompleks og hænger nøje sammen dermed, saaledes som nu mit Partis ærede Ordfører, det ærede Medlem Hr. Trier, har paavist, idet Bispevalgloven jo nu er blevet en af Forudsætningerne ogsaa for dette Lovforslag, giver Præsten Frihed, den Frihed, som den højtærede Kirkeminister ikke vilde give ham. Han faar netop ved dette Lovforslag Frihed til at nægte eller antage, Frihed til at løse eller binde, efter Regler, som han selv fastsætter for sig selv; i visse Tilfælde, naar der er Tale om fraskilte, er han suveræn paa dette Omraade, ellers maa han gaa til Biskoppen — det ærede Medlem Hr. Holstein og flere andre har vist, hvor meningsløst hele dette Forhold er netop i en Samvittighedssag. Det er derfor et klerikalt Lovforslag, et Lovforslag, der skaber mere Klerikalisme, giver mere vilkaarlig Præstemagt her i Landet. Derfor maa vi være imod det.

Venstre hævdede i mange Aar det almindelige borgerlige Ægteskab som det, der Gang paa Gang og med Rette er blevet kaldt den eneste redelige Form baade set fra et frisindet borgerligt Synspunkt og fra et virkelig ægte religiøst Synspunkt. Det var fremme i 90'erne, og det var fremme kort efter Systemskiftet. Der blev den Gang fremsat Forslag om almindeligt borgerligt Ægteskab. Naar det den Gang strandede, naar det ikke kunde gennemføres, var det, fordi der mod dette Lovforslag om almindeligt borgerligt Ægteskab rejste sig en Alliance ude i Landet, en Alliance, som fandt Gønklang her paa Rigsdagen, en Alliance af klerikale Tendenser og klerikal Magtssyge, konservativ partipolitisk Spekulation, Uvidenhed om religiøse Forhold og almindelig borgerlig Stupiditet. Det var denne Quadruple-Alliance, som den Gang slog Forslaget om almindeligt borgerligt Ægteskab ihjel. Og vi har det alt sammen den Dag i Dag: baade den konservative Partispekulation og den komplette Mangel paa fin Forstaaelse af saadanne Forhold. Der tages nu plumpt, ydre, juridisk paa det hele.

Det ærede Medlem Hr. Blang talte om Ægteskabets Forhold til den hellige Skrift. Jeg ved ikke rigtig, hvad han derved forstaaer. Det kan vel ikke være det gamle Testamente, han sigter til, for hvis Ægteskabet skal undersøges med Reglerne i det gamle Testamente for Øje, kommer man